

bolehnega gospoda iz Srbije. Povemo gospodu poljedelskemu ministru Puciju, da laški okraj ni živinozdravnika noben rekonvalescent, ampak vsled hrlovičevih zage se za zdravega prav težaven. Saljivci trdijo, da hoče gospod minister Pucelj učiti nas kmete šparati; saj pred sto leti tudi kmetje-živinorejci niso toliko poklenih živinozdravnikov rabili, pa je le svet stal, ampak so razni mazači z zagovarjanjem zdravili živino. Zopet drugi trdijo, da ni noben živinozdravnik za razno gospodo v Laškem dovolj demokratiški štemplan, da bi smel v Laško priti. Naj že bo kakor hoče, vidi se pa, kako programatične in preroške besede je izgovoril dne 2. svečana 1920 pri Španu v Malih Grahovšah samostojni govornik, češ: Gospodje bodoče že sami med seboj napravili.

Trbovlje. (Uboj) V dalmatinski kleti gosp. Počivavška na Vodah so popivali brezposelni rudar Krajski Franc, rojen 1893, doma iz Trbovelj, Dernovšek, rudar, in hlapec Martinčič Ivan, rojen leta 1900 pri Sv. Križu na Krškem. Močno dalmatinsko vino, katerega tukajšnje siromašno prebivalstvo radi nizke cene najraje pije, je omenjenim pivcem udarilo v glavo. Začel se je prepir med prvima dvema. Martinčič, hotel se potegniti za Dernovška, je prišel tako v konflikt s Krajskom. Skočila sta vkup, Martinčič podere Krajska pod se, ga začne mikastiti, Krajski izdere iz žepa nož in zverinsko zakolje Martinčiča v vrat ter mu še zada več nevarnih ran po obrazu. Uboj se je izvršil zunaj gostilne, ranjeni Martinčič je šel še okoli 50 korakov do zaloge Delniške pivovarne in je tam padel. Gospod Rojc je vse to slišal, videl, kako je zaklani padel, poklical na pomoč, da so ranjenca odnesli v bolnico, kjer je pa kmalu nato umrl.

Marija Gradec pri Laškem. Nova trgovina se odpre 1. oktobra. Lastnik iste je Val. Klemenčič, zvest in delaven pristaš SLS. Ker bo trgovina nudila dobro in ceno blago, jo še posebej priporočamo!

Gospodarstvo.

F. Jurnšek, Polzela.

ELEKTRIFIKACIJA SAVINJSKE DOLINE.

Uporaba belega premoga — elektrike — se z izpopolnitvijo industrije širi čimdalje bolj ter dela že resno konkurenco pravemu premogu. Enostavnejša uporaba, lahek prenos energije na velike daljave, zdravstvene prednosti itd., vse to ji je utrla pot, ne le po drugih, v tem oziru naprednejših državah, temveč tudi po naši ožji domovini. Dasi ravno je finančni položaj Slovenije vse prej kot sijajen ter je napeljava elektrike združena s precejšnjimi stroški, vendar izginjajo petrolejke polagoma iz naših hiš in električni motorji za pogon gospodarskih strojev niso več novost na naših kmetijah. Vse to nam jasno kaže spoznanje ljudi, da je v smotreni elektrifikaciji naša bodočnost ter da denar, vložen v napeljavo, ni mrtev, ampak se sijajno obrestuje.

V vsem tem gibanju pa dela izjemo gospodarsko najmočnejši kraj Slovenije, to je Savinjska dolina. Izvzemši par malih podjetij, katera pa vsled tehnične nedovršenosti in slabega pogona v sedajnem stanju niti oddaleč ne zadoščajo potrebi ter preskrbujejo samo približno tretjino doline z elektriko, nimamo podjetja, katero bi bilo v stanju nuditi električni enoten, vsem zahtevam odgovarjajoč tok, niti ne poskrbimo za istega od drugod. V nekaki leni brezdelnosti čakamo, da nam kdo istega ponudi, ali pa da ga dobimo brezličnim potom, pri tem pa ne opazimo škode, katero trpi dan na dan naše gospodarstvo, ne vidimo ovire, katera brani našemu obrtniku izpopolnitev ter odganja od nas industrijo. Ne zavedamo se, da brez notne elektrifikacije, katera bo nudila vsakemu gospodarju, obrtniku, industrijalcu dovolj pogonske sile, ni gospodarske prihodnosti!

Začetkom letošnje spomladi se je vršil v Zalcu sestanek v tej stvari, kateri pa vsled raznih vzrokov ni rodil resničnega uspeha. Pokazal je k večjemu enodušno željo po elektriki, pokazal pa tudi, da je treba pričeti od druge strani, če hočemo doseči kakšen uspeh. Mesto, da bi se sestanek vršil iz stališča samopomoči, je bil isti nekaka licitacija producentov, kjer so padale razne obljube, katerih rezultat je nadaljnja brezdelnost in popoln molk.

Za elektrifikacijo Savinjske doline pridejo zaenkrat v poštev dve kombinaciji in sicer dobava toka iz Fale pri Mariboru, ali pa od elektrarne drž. rudnika v Velenju. Ponudba zadnjega je ugodnejša v tem oziru, ker bi daljnovidno zgradila elektrarna sama s tem, da bi zvezala rudnik Velenje z rudnikom v Zabukovci. Tudi je zastopnik obljubljal nižje cene, pri čemur moram opomniti, da nimamo v državo kot lastnico rudnika in elektrarne veliko zaupanja in ne verjamemo v nižje cene kot privatno podjetje, pač pa se bojimo višjih. Slaba stran velenjske elektrarne je ta, da je ista šele projektirana ter manjka zaenkrat za izvršitev načrta potrebnega kapitala. Stroje in opravo ima dobaviti Nemčija na račun reparacij. Precej teh stvari je že res na mestu, toda v sedajnem proračunu se ni svote za velenjsko elektrarno. V najboljšem slučaju bi prišel tok v poštev še le čez dve leti, kar pa je tudi sicer le malo verjetno.

V nasprotnem slučaju pa bi Falska elektrarna lahko dobavila tok takoj, ko bi bila napeljava gotova. Pogoj je, da vse omrežje postavijo konsumenti sami. Elektrarna trdi, da nima na razpolago toliko odvišnega kapitala za postavljanje omrežja. Končno bi mogoče Fala postavila ob velikem številu odjemalcev tudi omrežje sama, katero bi pa morali konsumenti odplačevati v obliki višjih cen toka. Elektrarna je namreč že spomladi poslala na posameznike vprašanja, kolika bi bila uporaba. Odgovori so bili najbrž nepovoljni, vsaj za namene elektrarne. Vsaj tako sklepam vsled popolnega molka od strani Fale.

Se eden načrt je na razpolago: Uporabiti namreč vodno moč Savinje ter postaviti moderno, prvovrstno elektrarno. V kolikor mi je znano, je hotela ta načrt uresničiti pred vojno neka nemška družba, kar je vzbudilo svoječasno mnogo prahu. V današnjih razmerah pa ta načrt ne pride v poštev.

Kakor vidimo, je prišla cela stvar na mrtvo točko in če pojde tako dalje, še bodo po dolini brlele petrolejke in še bomo pogrešali pogonske sile. Dokler se ne bomo zavedali, da le v nas samih je moč, da v združitvi in neodvisnosti je naša korist, tako dolgo nam ni upati zadovoljive elektrifikacije. Vsako podjetje, bodisi privatno ali državno, bo gledalo na našo korist samo toliko, v kolikor bo to zahteval njen dobiček. Tudi tista tvrdka, katera nam bo

postavila omrežje sama, ga bo postavila samo za to, da ji ga bomo pozneje v obliki visokih cen preplačali. Moje stališče, pa tudi mnogih drugih je: Ustanoviti električno zaodrugo, postaviti vse omrežje v lastni režiji, pridržati si pravico dispozicije ter istega priključiti ugodnejšemu ponudniku. O tem pa prihodnjic več!

Društvo za varstvo in rejo živali v Mariboru priredi dne 9. in 10. oktobra t. l. zraven gostilniškega vrta g. Birtič v Mariboru, Ob brodu razstavo v obliki sejma za plemensko perutnino (peteline in kokoši štajersko-zagorskega plemena), ob kateri priključijo mogoče ogledati si zbirko prav lepih domačih rac, gosi in puranov. Kakor so poročali svojčas nekateri dnevniki in strokovni listi, nakupila je začasna lanske razstave nabavljala komisija iz Karlovca v okolici mariborske oblasti in na razstavi sami nič manj nego 100 petelinov in 242 kokoši omenjenega plemena, za katere so prejele naše marljive gospodinje lepo vsoto denarja, saj se je izplačalo zanje samo v vasi Razvanje nad 11.000 dinarjev. To dejstvo je dalo pobudo, da je bilo v letošnji zgodnji pomladi nasajenih precejšnje število kokelj, vsled česar odrašča v mariborski okolici prav mnogo petelinov in jarkic, ki čakajo na dobrega kupca iz drugih krajev. Zaradi neugodnih proračunskih razmer pa letos državna uprava ne bo nakupovala in razdelila plemenskih petelinov, kakor se je to dosedaj vršilo že nekaj let. Upravičeno se je torej bati, da bi utegnili priti vsled preobilice marsikateri tak lep in dober komad pod nož, ako ne najde pravočasno primernega odjemalca za nadaljno rejo, kar bi seveda povzročilo ne le zastoj, marveč celo občutno nazadovanje v dosedaj prav zadovoljivo razvijajočem se perutninarstvu. Da se omogoči čim mnogoštevilen obisk tega sejma, naprosilo se je prometno ministristvo za dovoljenje glede vporabe polovične vozovnice z železnico.

Uporabljajte čistogojene kvasne glivice v kletarstvu: Bliža se čas trgatve, zato je umestno, da se pripravljamo vinogradniki nanjo. Če hočemo imeti dobro prevreti vinski mošt, je sedaj ravno pravi čas, da naročimo čisto gojene vinske drože pri kakem zavodu, ki jih goji in razpečava. N. pr. jih lahko naročijo vinogradniki v mariborski oblasti pri Kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru. Posamezne cevke stanejo 2 D, navdilo glede uporabe 1 D, ki pa je potrebno le onim, ki jih še niso nikdar naročevali, treba je le zaprositi s 5 D kolekovano vlogo. Večletna izkušnja nas uči, da oni, ki pravilno uporabljajo čistogojene vinske drože, so z njimi zelo zadovoljni in jih vsako leto naročajo. Istočasno se lahko rabijo tudi pri napravi sadjevca, ki postane z njimi prevret stanovit in ima več alkohola, kakor oni sadjevec, ki je prevrel sam od sebe. Ena cevka zadostuje za prevrenje 3 polovnjakov, če se pravočasno in pravilno pripravi kipelel mošt. Na morebitna prepozna naročila se ne bo oziralo. To se daje na znanje zanimancem, ki že sedaj po njih povprašujejo, kje in kedaj se dobijo.

Zadružna mlekarja v Mežici na Koroškem. Po narodnem pregovoru: Besede mičejo, vzgledi vlečejo — so se tudi Mežičani zganili ter si hočejo v kratkem ustanoviti lastno zadružno mlekarjo, kakor se je to tako lepo izvedlo že pred kratkim v sosedni Črni. Na pobudo in s sodelovanjem sreskega kmetijskega referenta g. Emerana Stoklasa iz Prevalj se živahno dela na tej važni gospodarski zadevi in je po predpripravih sodeč, zlasti pa z ozirom na dobro voljo, zanimanje in globoko pojmovanje stvari od strani vseh lokalnih faktorjev, sigurno, da se že letos otvori I. mežiška zadružna mlekarja. Menda ni potrebno povdarjati, kako velikega gospodarskega pomena je v tako močno razvitem, izrazito industrijskem kraju, kakor je to baš Mežica, za delavstvo in kmetijski stan dobro urejena mlekarja na zadružni podlagi. Ako pogledamo v sosedno Črno, se lahko prepričamo, da je tamošnja mlada zadružna mlekarja z ozirom na današnje težke gospodarske razmere primeroma jako lepo in s posebnim ozirom na higijeno moderno urejena. Mlekarjo je tehnično dovršeno opremljen znanim mlekarskim strokovnjak g. Krištof iz Ljubljane. Osobito pohvalo pa zasluži vsekakor vrli in razumni občinski odbor, ki je pred kratkim votiral še nadaljnjih 15.000 dinarjev, tako da je obstoj in brezhibno delovanje mlekarne v blagor in gospodarski procvit vseh občanov, popolnoma zasigurano.

Dobava davkaproste sladkorja za pitanje čebel. Čebelarstvo društvo za Slovenijo v Ljubljani je bilo na prošnjo za dobavo davkaproste sladkorja za pitanje čebel v letošnji skrajno slabi letini od strani ministrstva financ v Beogradu zavrnjeno, ker za dobavo davkaproste sladkorja ni zakonite podlage in da zaradi tega ne more iti čebelarjem na roko glede dobave cenejšega sladkorja. Zveza čebelarstev podružnic za mariborsko oblast opozori vse podružnice, kakor tudi posamezne člane na to rešenje, da se nikdo letos ne bo zanašal na dobavo cenejšega sladkorja ter si vsak pravočasno preskrbi potrebno množino sladkorja za prezimo svojih čebel. Najprikladnejše je pitanje s kristalnim sladkorjem in sicer na 1 kg sladkorja 1 l čiste vode. To tekočino pustimo prevreti in potem mlačno v večji meri (po 1 kg zvečer po zahodu sonca) čebelarjem pitamo. Pitanje naj se vrši kolikor mogoče najhitreje, na vsak način pa do konca tega meseca.

Marenberg. Akcija za nabavo prvovrstnih bikov-originalec čistokrvne marijadvorske pasme v Avstriji, katero vodita prevaljski sreski ekonom g. Stoklas in sreski veterinar g. Štibler, je tako daleč uspela, da dobi prevaljski sodni okraj v celem 6 bikov-plemenjakov, od teh 3 brezplačne državne. S tem bode ustreženo vroči želji tamošnjih naprednejših kmetovalcev, kajti osvežitev krvi je za razvoj pasme in povzdigo rentabilnosti živinoreje velikega pomena. Ker se naš marenberški okrajni zastopnik ni udeležil te prekristne gospodarske akcije, želimo, da sodeluje pri bodočem proračunu okrajnega zastopa vsaj eden izmed goraj navedenih gospodov, da ne bomo zaostajali za prevaljskim sodnim okrajem, kateri je povrhu še brez okrajnega zastopa, pa ima vendar zabeležiti lepe uspehe na gospodarskem polju. Več kmetovalcev iz marenberškega sodnega okraja.

Sadna razstava v Ptujju se vrši nepreklicno od dne 2. do vključno dne 4. oktobra t. l. Otvoritev razstave se vrši dne 2. oktobra ob 10. uri dopoldne po velikem županu mariborske oblasti. Razstava je v Društvenem domu.

Dvodnevni praktični tečaj za uporabo sadja in povrtnine na kmetijski šoli v Št. Juriju pri Celju se vrši dne 27. in 28. t. m. Tečaj in nočišče je brezplačno, celodnevna domača prehrana pa stane kdor jo želi 15 dinarjev. Za one, ki ne morejo biti dva dni odsotni in za katere ne bi bilo nočišče na zavodu, zadostuje tudi prvi dan, ko se bo v glavni demonstriralo ukuhavanje sadja. Udeležba naj se sporoči po dopisnici. Direktor: ing. Petkovek.

Zimski tečaj za šivanje in kuhanje. V zavodu šolskih sester v Mariboru, Meljska ulica 74, se otvori začetkom novejembra t. l. štirimesečni tečaj za mladenke, ki se želijo učiti kuhanja, šivanja in raznih ženskih ročnih del. Tečaj se priporoča zlasti tistim dekletom, ki ne morejo v poletnem času v gospodinjstve šole radi gospodarskih opravil. Hrano in stanovanje dobijo dekleta v zavodu. Natančnejša pojasnila glede sprejema daje predstojništvo zavoda šolskih sester v Mariboru, Meljska ulica 74.

Mariborski trg dne 18. septembra 1926. Kmetje so pripeljali 17 s čebulo, zeljnatimi glavami in zelenjavo, 18 s krompirjem in 24 s sadjem, slaninarji pa 34 s svinjskim mesom naloženih voz na trg. Čeravno so v zadnjem tednu cene živini padle, kljub temu so slaninarji vzdržali pri svojih cenah. Domači mesarji so v cenah popustili tako, da so nekateri prodajali govedino celo po 8 do 9 dinarjev, pa tudi pri mesnih izdelkih so cene šle precej nazaj. — Perutnina in druge domače živali. Bilo jih je okoli 700 komad. Cene so bile piščancem 10 do 25, kokošem 30 do 50, racam, gosem in puranom, mladim 30 do 50, starim 50 do 100 D, domačim zajcem 5 do 25, srebrnjakom 35 do 40, angora-zajcem 40 do 100, morskim prašičkom 8 do 12.50 D komad. Perutnine se je prodalo precej. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Krompir 5 do 6 D mernik (7 in pol kg) oziroma 1 do 1.75 D kg. Krompir postaja vedno dražji. — Solata in špinata 0.50 do 1 D kupček, glavna solata 0.50 do 2 D, zeljate glave 1 do 3 D, ohrovti 0.50 do 2 D, kumarce 0.25 do 2, paprika 0.25 do 1 D komad, kisle zelje 2 do 2.50 D, paradižniki 2 do 3 D kg. — Mlevski izdelki: mleko 2 do 2.50, smetana 12 do 14 D liter, sirček 1 do 8 D helček, maslo 40 do 45 D, kuhano 40 do 46, čajno 50 do 55 D kg, sir 25 do 40 D kg. — Sadje: jabolka in hruške 2 do 5 D, češnje 2 do 5 D kg oziroma 8 do 11 komadov za 25 para, breskve 8 do 16, grozdje 10 do 14 D kg, melone 15 do 25 D komad, borovnice so ponehale 3 do 4 D, brusnice 4 do 5 D liter. — Cvetlice, ki se prinašajo v velikih množinah na trg se prodajajo zelo po ceni 0.28 do 4 D, z lonci vred pa 10 do 50 D komad. — Lončena in lesena roba 0.50 do 100 D, brezove metle 2.25 do 5, leseni vozovi 1500 do 2500 D komad, koruzna slama 25 do 30 D vreča. — Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 15. septembra je bilo 12 vozov sena, 4 vozovi otave, v soboto 18. septembra pa 18 vozov sena, 3 vozovi otave in 5 vozov slame na trgu. — Cene so bile 75 do 92.50, otavi 70 do 80, slami pa 35 do 45 D za 100 kg. — Kljub velikemu dovozu ni upati, da bodo cene senu in slami padle.

HMELJARJEM!

Hmelj je obran in tudi skoro že prodan. Hmeljsko leto je končano in že se je pričelo novo. Umestno je torej, da opozarjamo hmeljarje na najnujnejša opravila že sedaj.

Minulo leto je bilo leto raznovrstnih živalskih in rastlinskih škodljivcev. Hoteli so nam željno pričakovani pridelek uničiti in nas prikrajšati pri naših dohodkih. Bogu hvala, da v tem boju nismo podlegli in da smo vsaj deloma rešili naš pridelek in ga spravili v denar. Ker pa hmeljski škodljivci ne mirujejo in nam bodo v večji ali manjši meri zopet napovedali boj, je nujno potrebno, da z mobilizacijo od naše strani že sedaj začnemo. — Kaj nam je storiti?! Ker so bolhači, uši, skržati, stenice in še mnogo drugih škodljivcev nahaja v stanju jajčic, ličink, bub, ali v stanju doraslih žuželk na hmeljskih listih in trtah, na njivskem plevelu in na drugih odpadkih, je nujno potrebno, da vse to spravljamo na kupe in sežigamo. S sežiganjem, ki bi se moralo od poljedelskega ministrstva obvezno naročiti, bi se uničevali tudi trosi pogubljive peronospore, ki nam je že tri leta zaporedoma povzročevala hude preglavice. Ker pa prezimuje vsa hmelju škodljiva golazen tudi v razpoklinah in pod skorjo hmeljskih drogov, treba jo je tudi tu zasledovati in pokončavati z ognjem in vodo, kakor se je to hmeljarjem na obilnih poučnih shodih v tekočem letu priporočalo in razpravljalo. Najboljše sredstvo v zatiranju živalskih škodljivcev so pa nasadi na žico, za katere se pa naši hmeljarji ne ogrevajo preveč, pa so vendar nujno potrebni in priporočljivi.

Še nekaj! Hmeljarjem se je letos ves veliki trud in vso prizadevanje povodom obdelovanja hmeljskih nasadov še precej plačal in umestno je, da se jim modro ravna, nje s svojimi dohodki prav gorko priporoča. Hmeljarstvo je podobno igri na borzi, dobiš, pa tudi zgubiš. Za dobrimi leti pridejo slaba in prav slaba in nujno potrebno je, da imamo za nje nekaj prihranjenega denarja, s katerim krijevemo naše izdatke in kateri nas pa ob enem usposobi, da vzdržujemo naše nasade tudi v slabih letih. Nespametno je torej, ako hmeljar ne ravna modro s svojimi dohodki in jih izdaja za nepotrebne reči. Najogabnejše pa je, ako se hmeljar v dobrih letih udaja s svojo ženo in z otroci pogubonosnemu pijačevanju.

Zatec, CSR., 17. septembra 1926. Zivahno — čvrste cene — od 4000 do 4400 EK za 50 kg. — Nürnberg, 17. septembra 1926. Mirno — cene 500 do 565 M za 50 kg.

Kmetje in lesni trgovci mariborske oblasti! Kmetje in trgovci, ki imate rudokopni smrekov, borov in jelkin les, prodajte les direktno na tvrdo Dragotin Korošec, Gorenje, Rečica ob Paki, kjer boste dobili sigurno zajamčeno plačilo. Posredovalci in medkupci izključeni! Pošljite svoje ponudbe od m² franko vagon Vaše nalagalne postaje, na kar boste dobili vsa tozadevna pojasnila. 1219 3—1

Za razvedrilo.

Čudež. Kmetica je donajala neki ženski 10 litrov mleka na dan. Ta pa je vsaki dan prodala 12 do 13 litrov mleka naprej, pa ni imela ne krave, ne koze. To je bil najbrže kak čudež!

Ni znal nemški. Neki kmet je imel soseda graščaka, ki ni znal slovenski. Graščakova svinja pa je nekoč ušla v kmetov zelnik in napravila mnogo škode. Kmet je bil hud na graščaka, ki se je branil škodo poravnati ter mu je dopovedal, da je to res napravila njegova svinja: »Sie, Herr gospod! Vaša presica mi vse flanen potanen, tu pa je, Herr, lukn, kjer je notri smuknil.«

Pred sodnijo. Sodnik: »Ali ste Mariborčan?« — Obtoženec: »Deloma. Oziroma po večini sem Mariborčan.« — Sodnik: »Kaj se to pravi?« — Obtoženec: »Ko sem prišel v Maribor, sem bil 6 kil težek, zdaj pa sem 95 kil. Torej po večini sem Mariborčan!«

Previden dobrotnik revežev. Neki skopuh, ki pa je kljub temu hotel veljati za dobrotnika revežev, je vedno takole napravil: Ponudil je siromaku bankovec za 100 din., naj ga menja. Če je imel menjati, mu ni dal, češ, da ima itak dovolj, če pa ni imel menjati, mu pa dati ni mogel.